

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Prop. 31 L

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i lov om film og videogram (oppheving av registrerings- og gebyrplikt mv.)

*Tilråding fra Kulturdepartementet 26. november 2021,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Kulturdepartementet legger med dette frem forslag til lov om endringer i lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram.

Departementet foreslår å oppheve bestemmelsene i film- og videogramlova som pålegger aktører som omsetter videogram i næring å registrere og merke videogram og betale gebyr for registreringen.

Registreringsplikten var opprinnelig en del av systemet med innholdskontroll av videogram med sikte på å beskytte barn og unge mot skadelig innhold. Etter at bildeprogramloven trådte i kraft, har hensikten med film- og videogramlovas bestemmelser om beskyttelse av mindreårige mot skadelig innhold i praksis falt bort. Registeret inneholder i dag ikke opplysninger av betydning for beskyttelsesformål, og plikten til å tydelig informere og merke videogrammet med dets aldersgrense følger av bildeprogramloven.

Som følge av en forskyvning av omsetning fra fysiske formater til fordel for digitale, ikke-fysiske formater, er inntektene fra gebyret ikke lenger tilstrekkelig til å dekke statens utgifter til registrering og innkreving av gebyret.

Departementet foreslår på denne bakgrunn å oppheve bestemmelsene i film- og videogramlova om merking, registrering og gebyr for registrering av videogram som skal omsettes i næring.

Forslaget i lovproposisjonen er i samsvar med forslag om avvikling av gebyr for videogram i Kulturdepartementets budsjettproposisjon Prop. 1 S (2021–2022) side 137.

2 Endringer i film- og videogramlova

2.1 Bakgrunnen for endringsforslaget

Det har skjedd store endringer i konsum av videogram i tiden etter at film- og videogramlova sist ble endret i 2015, jf. lov 18. desember 2015 nr. 129 om endringer i film- og videogramlova (innkreving av film- og videogramavgift). Omsetning av videogram på fysiske formater (DVD og Blu-ray mv.) har stupt, mens salg og leie av digitale, ikke-fysiske formater på nett har økt kraftig.

Til tross for at det kreves inn gebyr for både fysiske og elektroniske videogram, utgjør inntekten fra elektroniske videogram en liten andel av inntektene. Bakgrunnen er at gebyr for omsetning av fysiske videogram beregnes per omsatte eksemplar, mens gebyr for elektronisk omsetning beregnes per tittel. Nedgangen i konsumet av fysiske videogram medfører at statens utgifter til innkreving av gebyr for registrering i videogramregisteret er i ferd med å overstige inntektene fra gebyret. De administrative ressursene Medietilsynet bruker på videogramregisteret er i dag

primært knyttet til innkreving av registreringsgebyret.

Beskyttelsesformålet som begrunnet ordningen med videogramregisteret er i dag ivaretatt av bildeprogramloven. Ordningen med videogramregisteret har som eneste formål å være et instrument for innkreving av gebyr, jf. Prop. 123 L (2013–2014) s. 87.

Plikten til å registrere og betale gebyr for registrering av videogram for omsetning i næring gjelder kun for norske aktører. Dette kan skade norske videogramdistributørers markedsforutsetninger i konkurranse med utenlandske distributører. Videre kan ulik praksis ved beregning av gebyr for fysiske og digitale videogram virke konkurransevridende til fordel for digitale, ikke-fysiske formater.

På denne bakgrunn er det etter departementets vurdering ikke formålstjenlig å videreføre plikten til merking og registrering av videogram og gebyr for registrering i videogramregisteret.

Departementet foreslår derfor å oppheve ordningen, i tråd med forslag fra Medietilsynet.

2.2 Gjeldende rett

Den som omsetter fysiske videogram i næringsvirksomhet må registrere videogrammet i Medietilsynets videogramregister.

Ordningen er hjemlet i film- og videogramlova:

«Videogram som skal omsetjast i næring, må vere registrert i eit videogramregister i Medietilsynet.»

Videre pålegger film- og videogramlova § 8 første ledd distributørene en plikt til å merke fysiske videogram som skal omsettes i næringsvirksomhet:

«Videogram som skal omsetjast i næring skal merkast av distributøren.»

Departementet har fastsatt nærmere regler for merkingen i forskrift 12. desember 2008 nr. 1331 om vilkår for tillatelse til å trykke Medietilsynets registreringsmerke på omslag og kassett.

Ved registrering skal Medietilsynet kreve inn gebyr fastsatt av Stortinget, jf. loven § 10:

«Det skal betalast gebyr for registrering og merking m.v. Departementet fastset nærmere forskrifter om gebyr og om innkrevjing. Stortinget fastset satsane.»

Formålet med videogramregisteret var å beskytte barn og unge mot skadelig innhold og hindre spredning av videogram med ulovlig innhold, jf. Ot.prp.nr.78 (1996–1997) om lov om endringer i film- og videogramlova og straffelova. Disse beskyttelsesformålene er i dag ivaretatt i bildeprogramloven § 1 og kapittel 3 om alderskontroll og andre beskyttelsestiltak. Bildeprogramloven trådte i kraft 1. juli 2015.

I forbindelse med at bildeprogramloven ble vedtatt, ble det besluttet at videogramregisteret i film- og videogramlova skulle opprettholdes, til tross for at beskyttelsestiltakene som begrunnet ordningen ville bli ivaretatt i bildeprogramloven. Det fremgår av Prop. 123 L (2013–2014) side 78:

«Registreringsordningen for videogram opprettholdes inntil videre, men rendyrkes som instrument for innkreving av avgift til Norsk kino- og filmfond. Adgangen til lovlighetskontroll oppheves derfor, jf. andre og tredje ledd i bestemmelsen.»

Frem til lovendringen ga § 7 annet ledd Medietilsynet hjemmel til å vurdere et videogram før det ble registrert, og på nærmere vilkår nekte registrering. Videre fulgte det av tredje ledd at Medietilsynet skulle arkivere hvert videogram hos Norsk filminstitutt. § 7 annet og tredje ledd ble opphevet i forbindelse med at bildeprogramloven ble vedtatt.

2.3 Departementets vurderinger og forslag

Den foreslåtte endringen i film- og videogramlova har ikke vært på alminnelig høring. Departementet vurderer høring som åpenbart unødvendig, og kultur- og likestillingsministeren har fattet beslutning om å unnta lovendringen fra alminnelig høring i henhold til utredningsinstruksen punkt 3-3.

Departementet vurderer høring som åpenbart unødvendig fordi forslagene vil lette pliktsubjektene for en økonomisk og administrativ byrde. Samtidig er Medietilsynets inntekter fra gebyret ikke lengre tilstrekkelig til å dekke kostnadene ved registreringen. De endringer som foreslås er derfor til gunst for både pliktsubjektene og staten. Videre hadde reglene om registrerings- og merkingsplikt opprinnelig til formål å beskytte barn og unge mot skadelig innhold. Dette ivaretas i dag i bildeprogramloven.

Innholdet i forslaget til lovendring følger av forslaget i Prop. 1 S (2021–2022) s. 137:

«Regjeringen foreslår å oppheve bestemmelsene i film- og videogramloven og tilhørende forskrifter, som pålegger aktører som omsetter videogram, å registrere og merke videogram og betale gebyr for dette med virkning fra 1. januar 2022. Registreringsplikten var opprinnelig en del av systemet med innholdskontroll av videogram med sikte på å beskytte barn og unge mot skadelig innhold. Etter at lov om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram mv. (bildeprogramloven) trådte i kraft har film- og videogramlovens bestemmelser om beskyttelse av mindreårige mot skadelig innhold i praksis falt bort. Registeret inneholder i dag ikke opplysninger av betydning for beskyttelsesformål og plikten til å tydelig informere og merke videogrammet med dets aldersgrense følger av bildeprogramloven. Som følge av en forskyvning av omsetning fra fysiske formater til fordel for digitale, ikke-fysiske formater er statens utgifter til innkreving dessuten i ferd med å overstige inntektene fra gebyret.»

Departementet understreker for øvrig at avgiften i § 3 andre ledd i film- og videogramlova videreføres. Distributører skal fortsatt betale avgift per videogram ved omsetning i næringsvirksomhet (videogramavgiften) til staten. Denne avgiften utgjør en del av finansieringen av ulike kulturpolitiske tiltak, nasjonalt og lokalt, på lik linje med avgiften for fremvisning av film i næring.

3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Som følge av en forskyvning av omsetning fra fysiske formater, til fordel for digitale, ikke-fysiske formater er statens utgifter til innkreving i ferd med å overstige inntektene fra gebyret. Ved avvikling av videogramregisteret vil Medietilsynet få

reduert sine administrative oppgaver og kan frigjøre ressurser til andre oppgaver.

Nettoeffekten av forslaget antas derfor å bli tilnærmet nøytral. Forslaget vil videre lette de økonomiske og administrative byrdene for distributører av videogram, som ikke lenger må registrere, merke og betale gebyr for registreringen av videogram for å kunne omsette disse i næring.

4 Merknader til de enkelte bestemmelser

Til § 3

Ordlyden i gjeldende § 3 andre ledd knytter avgiften for omsetning av videogram i næring til registreringen av videogrammet. Det avgjørende kriteriet for at avgiftsplikten utløses er at omsetning finner sted, og ikke at videogrammet registreres. I og med at registreringsordningen foreslås avvirket, må henvisningen til registreringsordningen oppheves. Forslaget til ny ordlyd i § 3 andre ledd er utformet i samsvar med § 3 første ledd om avgift for fremvisning av film og videogram i næring.

Til Kapittel IV

Kapittel IV i gjeldende lov foreslås opphevet.

Dette gjelder § 7 om registrering av videogram som skal omsettes i næringsvirksomhet, § 8 om merking av videogram som skal omsettes i næringsvirksomhet, samt § 10 om betaling av gebyr for registrering og merking. Paragraf 12 om departementets kompetanse til å gi forskrift om høve for Medietilsynet til å nekte registrering av videogram som bryter reglene i film- og videogramlova eller forskrifter gitt med hjemmel i loven, oppheves også.

Kulturdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i lov om film og videogram (opphøring av registrerings- og gebyrplikt mv.).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov om film og videogram (opphøring av registrerings- og gebyrplikt mv.) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i lov om film og videogram (opphøring av registrerings- og gebyrplikt mv.)

I

I lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram foreslås følgende endringer:

§ 3 annet ledd skal lyde:

Den som driv omsetning av film og videogram i næring, skal betale ei avgift til staten per videogram. Stortinget fastset satsane.

Kapittel IV oppheves.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2022.